

## **PARTENERIATUL PENTRU GUVERNARE DESCHISĂ**

### **PLANUL DE ACȚIUNI PENTRU GUVERNARE DESCHISĂ 2023-2025**

Septembrie 2023

## CUPRINS

|                                                                                                    |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <u>CONTEXT</u> .....                                                                               | 3  |
| <u>ACTIVITĂȚI REALIZATE PENTRU CONSOLIDAREA GUVERNĂRII<br/>DESCHISE ÎN REPUBLICA MOLDOVA</u> ..... | 5  |
| <u>PROCESUL DE ELABORARE A PLANULUI DE ACȚIUNI PENTRU<br/>GUVERNARE DESCHISĂ 2023-2025</u> .....   | 9  |
| <u>DOMENIILE VIZATE DE ANGAJAMENTE</u> .....                                                       | 12 |

## CONTEXT

Guvernarea deschisă reprezintă cheia menținerii unei democrații funcționale într-o societate modernă și incluzivă. Guvernul Republicii Moldova a elaborat cel de-al 5-lea Plan Național de Acțiune (PNA), de când a aderat, în anul 2012, la inițiativa internațională Open Government Partnership – OGP (Parteneriatul pentru Guvernare Deschisă)<sup>1</sup>. Republica Moldova își reafirmă astfel determinarea în a promova, susține și dezvolta politici specifice unei guvernări deschise, în care transparența, asigurarea accesului la informații, integritatea și anticorupția, bugetele deschise, dezvoltarea competențelor și capacităților funcționarilor publici, precum și participarea civică reprezintă valori indispensabile în elaborarea politicilor guvernului care vor contribui la realizarea parcursului european conform așteptărilor cetățenilor.

Republica Moldova este de peste zece ani membru al Parteneriatului pentru Guvernare Deschisă, realizând în această perioadă, cu dinamică diferită, patru planuri de acțiuni. Pentru obținerea unor rezultate mai eficiente decât cele anterioare, Guvernul a pus accent pe procesul de co-creare al noului Plan de acțiuni, atragerea societății civile în acest proces, luarea în considerare a unei părți importante din propunerile formulate. Pentru asigurarea transparenței acțiunilor și activității Comitetului de Coordonare pentru Guvernare Deschisă, format din reprezentanți ai autorităților publice și societății civile, sinteza recomandărilor parvenite a fost publicată, inclusiv pe pagina dedicată activității Comitetului.

Acțiunile aferente Parteneriatului pentru Guvernare Deschisă sunt întemeiate pornind de la direcțiile de dezvoltare ale țării și care se adaptează în conformitate cu prioritățile, obiectivele, indicatorii și țintele angajamentelor internaționale asumate de către Republica Moldova la contextul național, precum Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, Strategia de transformare digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023–2030, Strategia națională de integritate și anticorupție pentru anii 2017-2023 și Strategia privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022–2025.

Planul de acțiuni pentru Guvernare Deschisă 2023-2025 (în continuare Planul) urmează a fi aprobat prin Dispoziție a Guvernului, proiectul fiind discutat și aprobat de către Comitetul de Coordonare pentru Guvernare Deschisă (în continuare Comitetul). Formatul propus continuă respectarea valorilor OGP descrise în Declarația de Guvernare Deschisă, semnată de toate țările participante

---

<sup>1</sup><https://sites.google.com/view/moldovaopengovernmentforum/date-generale?authuser=0>.

OGP, dar și păstrarea unei coerențe privind implementarea angajamentelor asumate, respectiv pentru evaluarea indicatorilor de rezultat.

Astfel, în procesul de elaborare a noului Plan au fost respectate Standardele de participare și de co-creare de comun cu societatea civilă pe parcursul întregului ciclu de elaborare a acestuia, ținând cont și de recomandările prezentate în Raportul privind Elaborarea Planului de Acțiune 2019-2020<sup>2</sup>.

---

<sup>2</sup> [https://www.opengovpartnership.org/wp-content/uploads/2020/05/Moldova\\_Design\\_Report\\_2019-2020\\_ROM\\_for-public-comment.pdf](https://www.opengovpartnership.org/wp-content/uploads/2020/05/Moldova_Design_Report_2019-2020_ROM_for-public-comment.pdf)

## **ACTIVITĂȚI REALIZATE PENTRU CONSOLIDAREA GUVERNĂRII DESCHISE ÎN REPUBLICA MOLDOVA**

Cancelaria de Stat, conform domeniilor de competență atribuite de Guvern, este autoritatea responsabilă de coordonarea procesului OGP în Moldova.

Pentru a consolida Guvernarea deschisă în Republica Moldova, Cancelaria de Stat a asigurat un proces permanent de consultare cu membrii societății civile și a relansat activitatea Comitetului de coordonare pentru guvernare deschisă, creat inițial în 13 aprilie 2018 și care, fiind un for al părților interesate pe tematicile OGP, servește drept platformă permanentă de dialog, între autoritățile publice și societatea civilă, pe subiectele guvernării deschise. Relansarea activității Comitetului este un angajament ferm din partea Guvernului de a implica societatea civilă în realizarea reformelor de pe agenda de Guvernare deschisă și continuarea implementării angajamentelor asumate, dar și identificarea unor angajamente noi în conformitate cu agenda guvernamentală.

Astfel, în temeiul prevederilor Ordinului Secretarului general al Guvernului nr. 53 din 27 aprilie 2023<sup>3</sup> cu privire la instituirea Comitetului, a fost constituit Comitetul într-o componență nouă, format din 10 membri, și investit cu funcții mai extinse. Autoritățile publice, membre ale Comitetului, au fost selectate conform domeniilor de competență implicate în dezvoltarea domeniilor de Guvernare deschisă. Pentru selectarea membrilor Comitetului din partea societății civile, conform criteriilor prestabilite, a fost solicitat suportul de desemnare din partea Platformei Naționale Forumul Societății Civile din Parteneriatul Estic.

La 4 mai 2023, Cancelaria de Stat, în cadrul unui eveniment public, cu participarea reprezentanților autorităților administrației publice, societății civile și ai partenerilor de dezvoltare, a anunțat relansarea activității Comitetului, precum și inițierea unui nou ciclu de elaborare a documentului național pentru Guvernare Deschisă. Acest exercițiu a fost compus din mai multe etape, de la consultarea publică a propunerilor pentru conținutul planului, la consultarea publică a versiunilor primare și finale ale documentului, precum și, ulterior, aprobarea acestuia.

În cadrul evenimentului menționat, reprezentanții Parteneriatului pentru Guvernare Deschisă, Anastasiya Kozlovitseva și Veronica Crețu, expert OGP au readus în atenția celor prezenți viziunea, misiunea și principiile Guvernării

---

<sup>3</sup> [https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/ordin\\_privind\\_instituirea\\_comitetului\\_cgd.pdf](https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/ordin_privind_instituirea_comitetului_cgd.pdf)

deschise, experiența de co-creare a planurilor pentru guvernare deschisă precedente, de monitorizare și de evaluare a implementării acestora.

La prima ședință a Comitetului, din 18 mai 2023, membrii acestuia au aprobat Regulamentul Comitetului și componența nominală a membrilor și membrilor supleanți.<sup>4</sup>

Astfel, Comitetul este o structură consultativă, fără personalitate juridică, are rolul de a coordona implementarea acțiunilor ce vizează realizarea Parteneriatului pentru Guvernare Deschisă în Republica Moldova.

În atribuțiile Comitetului intră coordonarea procesului de elaborare a Planului, monitorizarea implementării și evaluării acestuia. Din componența Comitetului fac parte 10 membri de bază și 10 membri supleanți, din cadrul autorităților administrației publice și organizațiilor societății civile. Autoritățile/instituțiile publice centrale, reprezentate în Comitet sunt: Cancelaria de Stat, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor și Agenția de Guvernare Electronică. Reprezentarea autorităților/instituțiilor publice este asigurată la nivel de secretar de stat/conducător. Din partea societății civile sunt cinci reprezentanți, inclusiv 1 membru din componența anterioară a Comitetului și 1 membru desemnat de Congresul Autorităților Locale din Moldova.

Pentru mandatul 2023 - 2025, membrii din partea organizațiilor societății civile, au fost desemnați de către Platforma Națională Forumul Societății Civile din Parteneriatul Estic, conform următoarelor criterii:

- a) experiență demonstrată în implementarea de proiecte, inițiative din domeniul guvernării deschise precum și experiență în promovarea principiilor și valorilor unei guvernări deschise;
- b) capacitate demonstrată de a colecta și de a reprezenta interesele comunității societății civile în contextul colaborării cu autoritățile administrației publice sau în alte forumuri;
- c) experiență demonstrată în colaborarea cu autoritățile administrației publice;
- d) recunoaștere evidentă ca actor relevant în cadrul societății civile, la nivel național sau local;

---

<sup>4</sup> <https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/componenta.pdf>  
[https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/regulamentul\\_comitetului\\_de\\_coordonare\\_pentru\\_guvernare\\_deschisa.pdf](https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/regulamentul_comitetului_de_coordonare_pentru_guvernare_deschisa.pdf)

- e) cunoașterea foarte bună a limbii engleze, vorbit și scris, pentru a putea participa în activitățile regionale și globale ale Parteneriatului pentru schimb de experiență, practici și reprezentare;
- f) să nu practice și să nu promoveze discurs instigator la ură.

În conformitate cu Hotărârea nr. 1 din 18 mai 2023 a Comitetului, co-președinte al acestuia, din partea autorităților publice centrale a fost desemnat Secretarul de stat al Cămarilor de Stat. Co-președinte al Comitetului, din partea societății civile, a fost desemnat reprezentantul Institutului pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul”.

În linia respectării principiului de implementare a angajamentelor OGP prin intermediul unui cadru instituțional solid, Comitetul are rolul de a formula observații privind angajamentele propuse de reprezentanții autorităților și de către societatea civilă; de a intermedia dialogul între ministerele și/sau agențiile guvernamentale responsabile cu implementarea angajamentelor propuse și reprezentanții societății civile, ai mediului de afaceri sau ai mediului academic, precum și alți actori interesați, cu scopul facilitării unui proces real de co-creare a Planului și de avizare a acestuia. Comitetul contribuie la coordonarea implementării acțiunilor vizând Parteneriatul pentru Guvernare Deschisă prin activități precum: formularea de propuneri pentru îmbunătățirea modului de implementare a Planului, identificarea blocajelor apărute în procesul de implementare și propunerea unor soluții pentru rezolvarea acestor, atragerea de asistență tehnică și resurse și participarea la monitorizarea și evaluarea acestuia. Direcția drepturile omului și cooperare cu societatea civilă din cadrul Cămarilor de Stat, în calitate de Secretariat al Comitetului, asistă Comitetul în coordonarea activităților OGP și în procesul de elaborare și monitorizare a implementării planurilor. Secretarul Comitetului se desemnează din cadrul subdiviziunii menționate.

Pentru un proces calitativ al lucrărilor Comitetului, s-a decis ca în lipsa membrilor de bază ai Comitetului, la ședințele acestuia vor participa membrii supleanți desemnați, cu drept de vot, din cadrul autorităților/instituțiilor/asociațiilor din care fac parte membrii de bază.

În procesul de co-creare a Planului de guvernare deschisă au avut loc 3 ședințe ale Comitetului și o ședință de lucru a membrilor-supleanți.

Conform recomandărilor Mecanismului Independent de Raportare al OGP, Secretariatul a creat depozitarul unic al informațiilor privind Parteneriatul pentru Guvernare Deschisă în Moldova, prin modificarea și completarea paginii web

oficiale a Cancelariei de Stat la capitolul Domenii de competență: Guvernare Deschisă. Informația disponibilă a fost structurată cronologic și completată corespunzător, fiind ușor accesibilă. Pe pagina de start a fost plasat banner-ul OGP Moldova, care, fiind accesat, redirecționează spre depozitarul unic menționat.<sup>5</sup>

---

<sup>5</sup> <https://cancelaria.gov.md/ro/apc/guvernare-deschisa>



## PROCESUL DE ELABORARE A PLANULUI DE ACȚIUNI PENTRU GUVERNARE DESCHISĂ 2023-2025

Primul proiect<sup>6</sup> al Planului a fost elaborat în baza: (i) propunerilor parvenite de la ministere și alte autorități administrative centrale și din partea organizațiilor societății civile, recepționate în perioada 25 mai 2023 – 10 iulie 2023, inițiind procesul de completare a Chestionarului<sup>7</sup> și a (ii) angajamentelor formulate și discutate în perioada de consultare cu autoritățile și părțile interesate în perioada 17 iulie – 14 august 2023.

Întregul proces de formulare, elaborare, consultare și asumare a angajamentelor a inclus dezbateri și consultări, prin cooptarea partenerilor interesați, în vederea identificării priorităților și liniilor de acțiune în baza cărora au fost generate angajamente ambițioase și pe deplin realizabile, pornind de la priorități și Agenda de integrare europeană.

Pentru organizarea și desfășurarea procesului de co-creare a Planului la ședința Comitetului din 18 mai 2023 a fost aprobat Calendarul procesului de elaborare al Planului.<sup>8</sup>

Pornind de la concluziile rapoartelor de autoevaluare și evaluare alternativă a implementării planurilor anterioare, consultările la etapa de relansare a activității Comitetului, precum și având în vedere ultimele evoluții pe plan național și regional, dar și tendințele la nivel de OGP Global, au fost identificate câteva domenii prioritare drept potențiale angajamente naționale pentru următorii ani. Astfel au fost discutate ca linie de start pentru inițierea procesului de co-creare a Planului următoarele domenii: **integritate și anticorupție, bugete deschise, modernizarea serviciilor publice, date deschise, tehnici și instrumente digitale în sectorul public, acces la informații, spațiu civic, achiziții publice transparente.**

Colectarea ideilor, recomandărilor și propunerilor părților interesate pentru Plan a fost efectuată în perioada 25 mai – 10 iulie 2023, în baza Chestionarelor completate. Chestionarul a fost plasat pe portalul de consultare publică

<sup>6</sup> [https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/versiunea\\_i\\_pg\\_d\\_2023-2025.pdf](https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/versiunea_i_pg_d_2023-2025.pdf)

<sup>7</sup>

[https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSc1ebmEbpZMfWbFraU7R\\_2RkaGAucja94IVePsSyPS40MGsVg/vie wform](https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSc1ebmEbpZMfWbFraU7R_2RkaGAucja94IVePsSyPS40MGsVg/vie wform)

<sup>8</sup> [https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/hcgd\\_nr.1\\_18.05.2023\\_scan.pdf](https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/hcgd_nr.1_18.05.2023_scan.pdf)

guvernamental [particip.gov.md](https://particip.gov.md)<sup>9</sup>, transmis autorităților publice centrale, locale, autorităților autonome, platformelor reprezentative ale organizațiilor societății civile, precum și nemijlocit organizațiilor societății civile. Astfel, Chestionarul a reprezentat o primă etapă de consultare a procesului de co-creare a Planului. La acest exercițiu au participat circa 70 de respondenți: 57% - autorități publice centrale; 21% - organizații ale societății civile și persoane fizice și 9% - autorități publice locale.

Proiectul „Consolidarea dialogului și a guvernării locale deschise și etice în Republica Moldova”, implementat de Congresul Autorităților Locale și Regionale al Consiliului European, a desfășurat un șir de evenimente privind subiectul guvernării deschise cu reprezentanții autorităților publice locale, inclusiv din perspectiva participării acestora la procesul de co-creare a celui de-al 5-lea Plan de acțiuni pentru guvernare deschisă. Conform concluziilor atelierului de lucru privind recomandările pentru administrația publică locală, desfășurat în data de 23 mai 2023, pe componentele de bază ale ecosistemului guvernamental deschis, se consideră relevant de a acorda o importanță sporită următoarelor domenii de intervenții: implicarea cetățenilor; instituții guvernamentale deschise; dezvoltarea capacităților și competențelor.

La ședința din 10 iulie 2023 a Comitetului, după finisarea primei etape de consultare, Secretariatul Comitetului a prezentat rezultatele Chestionarului cu propunerile parvenite de la respondenți.<sup>10</sup> Astfel, conform Deciziei, membrii Comitetului au aprobat 5 domenii prioritare de angajamente ce urmau a fi incluse în cel de-al 5-lea Plan de acțiuni pentru Guvernare Deschisă, pentru anii 2023-2025: accesul la informații de interes public; instituții guvernamentale deschise; bugete deschise; achiziții publice. Domeniul dezvoltarea capacităților și competențelor se va regăsi integrat transversal în angajamentele pe toate domeniile.

În perioada 17 iulie – 14 august 2023, membrii Comitetului și Secretariatul au desfășurat discuții și întâlniri cu reprezentanții societății civile și instituțiilor pentru prioritizarea și îmbunătățirea propunerilor de angajamente. Ulterior, au avut loc sesiuni de consultare cu membrii Comitetului, care au inclus analiza propunerilor primite, definirea problemelor, lucrul la soluții și redactarea angajamentelor. Angajamentele rezultate în urma acestor eforturi comune au fost

<sup>9</sup> <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-de-initiere-a-procesului-de-elaborare-a-planului-de-actiuni-pentru-o-guvernare-deschisa-pentru-anii-2023-2025/10553>

<sup>10</sup> [https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/propuneri\\_parvenite\\_chestionar.pdf](https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/propuneri_parvenite_chestionar.pdf)

publicate și supuse unei noi sesiuni de consultare publică, desfășurată la 23 august 2023<sup>11</sup>.

Astfel, proiectul Planului a fost consultat în câteva etape, cu reprezentanții autorităților publice și ai societății civile.

---

<sup>11</sup> <https://cancelaria.gov.md/ro/content/comitetul-de-coordonare-pentru-guvernare-deschisa-s-intrunit-sedinta>

**DOMENIILE VIZATE DE ANGAJAMENTE**

Planul de acțiuni pentru Guvernare deschisă 2023-2025 pentru implementarea Parteneriatului pentru Guvernare Deschisă urmărește dezvoltarea unor noi angajamente în domenii precum:

- Acces la informații de interes public;
- Instituții guvernamentale deschise;
- Bugete deschise;
- Achiziții publice.

Dezvoltarea capacităților și competențelor este integrată transversal în angajamentele pe alte domenii.

|                                                                                                                                                                                    |                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Domeniul angajamentului: <b>Acces la informații de interes public</b>                                                                                                              |                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Denumirea angajamentului: <b>Pregătirea și monitorizarea implementării Legii nr. 148/2023 cu privire la accesul la informații de interes public (în vigoare din ianuarie 2024)</b> |                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Durata angajamentului: 2023-2025                                                                                                                                                   |                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Instituția responsabilă:                                                                                                                                                           |                    | <b>Cancelaria de Stat</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Parteneri:                                                                                                                                                                         | Autorități publice | Ministerul Justiției, alte APC, APL, parteneri de dezvoltare                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|                                                                                                                                                                                    | Societate civilă   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Descrierea problemei:                                                                                                                                                              |                    | <p>Raportul Transparency International asupra implementării Planului de acțiuni pentru guvernare deschisă 2018-2020 a elucidat un șir de constrângeri și deficiențe privind accesul la informațiile de interes public la nivel de autorități publice centrale și locale, întreprinderi administrate de stat etc.</p> <p>În context au fost înaintate recomandări pentru următorul Plan de acțiuni pentru Guvernare Deschisă:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>a) Asigurarea respectării de către APC a cerințelor referitoare la paginile web, în special elaborarea/actualizarea regulamentelor interne privind plasarea informațiilor pe paginile web; inserarea pe paginile web a informațiilor obligatorii; asigurării vizibilității rubricilor destinate depunerii petițiilor și primirii cetățenilor în audiență.</li> <li>b) Prevenirea secretizării informațiilor cu caracter public în actele normative emise de APL, inclusiv prin instruirea aleșilor locali și angajaților APL la subiecte ce țin de accesul la informații și transparența decizională, supravegherea de către Oficiile Teritoriale ale CS a eventualelor abateri.</li> <li>c) Asigurarea respectării de către întreprinderile administrate de stat a cerințelor de dezvăluire a informațiilor: dezvoltarea paginilor web ale întreprinderilor, cu includerea unei rubrici vizibile Dezvăluirea informației; transparentizarea activității Consiliilor de administrație; plasarea de către fondatori, pe paginile lor web, a informațiilor obligatorii</li> </ul> |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>privind activitatea întreprinderilor administrate.</p> <p>d) Includerea în Plan a unor angajamente noi, relevante domeniului, spre ex., extinderea Guvernării deschise la nivel local.</p> <p>Deși Legea nr. 982/2000 privind accesul la informații a fost modificată de mai multe ori pe parcursul anilor, se atestă că acest act normativ este conceptual depășit și nu corespunde reglementărilor și standardelor internaționale în materia accesului la documentele oficiale. Mai grav, Legea nr. 982/2000 conține viduri și lacune normative care nu asigură respectarea efectivă a dreptului constituțional de acces la informație.</p> <p>În conformitate cu raportul „Indicele accesului la informație: măsurarea transparenței instituțiilor publice în Republica Moldova” – elaborat de Freedom House – cadrul legislativ în domeniul accesului la informație (Pilonul I) a fost evaluat cu un scor total de 55% (22 de puncte din 40 posibile). O astfel de evaluare scăzută a calității prevederilor din Legea nr. 982/2000 a fost cauzată de caracterul învechit și lacunar al legii, precum și de faptul că acestea nu se încadrau organic în cadrul legislativ și infralegislativ contemporan. În special, se atestau următoarele deficiențe normative:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– noțiuni, concepte și formulări neuniforme în raport cu Codul administrativ;</li> <li>– reglementări restrictive în privința persoanelor care beneficiază de dreptul de a solicita informații oficiale;</li> <li>– număr limitat de subiecți care constituie furnizori de informații;</li> <li>– ambiguitatea și neclaritatea temeiurilor legitime pentru care este permisă limitarea accesului la informațiile oficiale, fapt ce a determinat interpretări eronate și abuzive;</li> <li>– reglementări insuficiente cu privire la transparența pro-activă – catalogul informațiilor care trebuie diseminat din oficiu este foarte limitat și descris la general;</li> </ul> |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-----------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>– formalități excesive și nejustificate cu privire la modalitatea solicitării și comunicării informațiilor oficiale, care nu țin cont de evoluția tehnologiilor informaționale;</li> <li>– reglementări lacunare în privința plăților percepute pentru comunicarea informațiilor, fapt care oferă furnizorilor posibilitatea de a impune tarife nejustificate și nerezonabile;</li> <li>– lipsa unor prevederi speciale cu privire la modalitatea de examinare și soluționare a cauzelor judiciare privind contestarea încălcărilor legii, fapt ce nu asigură celeritatea, operativitatea și flexibilitatea proceselor judiciare;</li> <li>– lipsa unui mecanism eficient de sancționare și responsabilizare a furnizorilor de informații pentru încălcările prevederilor legale.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>Descrierea angajamentului:</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| a) ce presupune angajamentul      | <p>În condițiile adoptării Legii nr. 148/2023 cu privire la accesul la informații de interes public, unul dintre angajamentele din Plan se axează pe pregătirea implementării prevederilor Legii și monitorizarea acesteia.</p> <p>Legea va intra în vigoare în ianuarie 2024 și pentru asigurarea bunei implementări a acesteia urmează a fi întreprinse un șir de măsuri ce vor spori: cunoașterea de către cetățeni a posibilităților de realizare a dreptului de acces la informații de interes public; nivelul de pregătire a instituțiilor și funcționarilor publici în asigurarea dreptului de acces la informații, în conformitate cu prevederile noii legi.</p> <p>Noua lege pune accent pe obligațiile de transparență pro-activă a furnizorilor de informații de interes public, oferind un catalog extins de informații care urmează să fie publicate pe paginile web oficiale ale acestora. Procedura de acces la informații la cerere a fost simplificată, cu reglementări mai clare privind formele de acces la informații și reguli privind impunerea de taxe. În plus, noua Lege prevede un mecanism de monitorizare a implementării acesteia, obligând furnizorii de informații să înregistreze cererile într-un registru separat. Datele agregate colectate</p> |

|                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
|                                                                                                                                                                         | <p>vor fi colectate și publicate de Cancelaria de Stat, responsabilă de monitorizarea implementării legii.</p> <p>Acțiuni complexe în informarea cetățenilor și a tuturor părților interesate privind modalitățile de exercitare a dreptului de acces la informațiile de interes public. Alinierea furnizorilor de informații și a funcționarilor acestora la rigorile noii legi, sporirea gradului de responsabilizare a acestora față de solicitanții de acces la informații.</p> <p>Monitorizarea asigurării transparenței pro-active de către furnizorii de informații (publicarea pe paginile web a informației de interes public, prevăzută în Lege).</p> <p>Setarea mecanismelor de monitorizare și de raportare a activităților de asigurare a accesului la informațiile de interes public.</p> |                 |
| b) care sunt rezultatele urmărite                                                                                                                                       | <p>Realizarea campaniilor de informare.</p> <p>Elaborarea cursurilor de instruire ale funcționarilor.</p> <p>Ajustarea paginilor web oficiale ale autorităților publice de nivel central și local conform cerințelor de transparență pro-activă a informațiilor de interes public.</p> <p>Înregistrarea cererilor de comunicare a informațiilor de interes public în registrul distinct, conform modului și modelului stabilit de Guvern.</p> <p>Sporirea responsabilității autorităților publice centrale și locale în procesul de asigurare a dreptului de acces la informații.</p>                                                                                                                                                                                                                   |                 |
| c) obiectivul major                                                                                                                                                     | <p>Asigurarea exercitării și apărării dreptului solicitantului de acces la informațiile de interes public. Stabilirea mecanismului național de monitorizare și evaluare a asigurării dreptului de acces la informațiile de interes public.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                 |
| Activități măsurabile                                                                                                                                                   | Responsabil<br>AP/Partener                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Durata acțiunii |
| 1. Asigurarea reglementărilor normative uniforme pentru asigurarea transparenței pro-active și monitorizarea publicării informațiilor de interes public pe paginile web | CS, furnizorii de informații                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 2024            |



|                                                                                                                                                                                                                              |                                              |           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------|-----------|
| oficiale ale furnizorilor de informații:                                                                                                                                                                                     |                                              |           |
| (i) Promovarea spre aprobare a HG privind paginile oficiale ale autorităților publice în rețeaua Internet, în conformitate cu prevederile Legii nr. 148/2023                                                                 | MDED, CS, AGE                                | 2023      |
| (ii) Monitorizarea implementării de către autoritățile publice a prevederilor HG privind paginile oficiale ale autorităților publice în rețeaua Internet                                                                     | CS                                           | 2023-2025 |
| (iii) Acordarea suportului în asigurarea respectării de către autoritățile publice (centrale și locale și cele din subordinea lor) a prevederilor HG privind paginile oficiale ale autorităților publice în rețeaua Internet | CS                                           | 2023-2025 |
| (iv) Crearea bazei de date a furnizorilor de informații de interes public                                                                                                                                                    | CS                                           | 2023      |
| 2. Elaborarea modelului registrului cererilor de comunicare a informațiilor de interes public. Stabilirea modului de înregistrare a cererilor de comunicare a informațiilor de interes public.                               | MJ                                           | 2023      |
| 3. Colectarea întrebărilor privind aspectele practice de aplicare a prevederilor Legii (autorități și instituții publice, organizații ale societății civile, mass-media, cetățeni)                                           | CS                                           | 2023      |
| 4. Elaborarea Manualului practic de aplicare a Legii.                                                                                                                                                                        | Proiectul EU-Moldova Association             | 2023      |
| 5. Instruirea funcționarilor responsabili de asigurarea accesului la informații din cadrul autorităților centrale și locale privind aplicarea noilor norme de acces la informații de interes                                 | CS/IAP/OSC/ Proiectul EU-Moldova Association | 2023-2025 |

|                                                                                                                                                                                                                              |                                       |           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|-----------|
| public (inclusiunea cursului în comanda de stat)                                                                                                                                                                             |                                       |           |
| 6. Elaborarea cursului de instruire online a funcționarilor publici cu subiectul „Asigurarea accesului la informații de interes public” (ajustat la prevederile noii legi) și plasarea acestuia pe platforma MLearn          | IAP/ Proiectul EU-Moldova Association | 2023-2024 |
| 7. Dezvoltarea mecanismului de solicitare și recepționare a informațiilor necesare pentru elaborarea Raportului anual, de la furnizorii de informații.                                                                       | CS                                    | 2023-2024 |
| 8. Evaluarea oportunității creării unui SIA Registru al cererilor de acces la informații pentru toate autoritățile pasibile raportării.                                                                                      | CS, AGE                               | 2023-2024 |
| 9. Elaborarea și publicarea de către Cancelaria de Stat, pe pagina sa web oficială, a raportului privind examinarea și soluționarea cererilor de comunicare a informațiilor de interes public de către autoritățile publice. | CS                                    | 2025      |
| 10. Campanie de sensibilizare, la nivel local, pentru cetățeni, de informare despre drepturile lor privind accesul la informații, responsabilitățile și importanța implicării active la nivel local.                         | CALM/CS/Parteneri de dezvoltare       | 2024-2025 |
| Alte informații relevante                                                                                                                                                                                                    |                                       |           |
| Bugetul angajamentului, pe surse de finanțare identificate                                                                                                                                                                   | În limita bugetului alocat            |           |

|                                                                                                                                                                 |                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Domeniul angajamentului: <b>Instituții guvernamentale deschise</b>                                                                                              |                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Denumirea angajamentului: <b>Perfecționarea mecanismelor de asigurare a transparenței, participării și consultării societății civile în procesul decizional</b> |                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Durata angajamentului: <b>2023-2025</b>                                                                                                                         |                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Instituția responsabilă:                                                                                                                                        |                    | <b>Cancelaria de Stat</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Parteneri                                                                                                                                                       | Autorități publice | APC, APL                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|                                                                                                                                                                 | Societate civilă   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Descrierea problemei                                                                                                                                            |                    | <p>Conform Raportului privind asigurarea transparenței procesului decizional în cadrul APC, pentru anul 2022, întru respectarea rigorilor privind transparența decizională, au fost publicate 579 de anunțuri privind inițierea elaborării deciziei, 2 anunțuri privind retragerea proiectelor din procesul de elaborare, 566 de anunțuri privind organizarea consultărilor publice. La 339 de proiecte au fost înregistrate intervenții cu obiecții și propuneri, 460 de proiecte de decizii au fost adoptate.</p> <p>Rata publicării anunțurilor de inițiere a elaborării deciziilor față de deciziile adoptate a constituit 80%. Tot în jur de 80%, s-a stabilit rata desfășurării consultărilor publice pentru proiectele inițiate. Urmare a desfășurării consultărilor publice, autoritățile au publicat rezultatele acestora la nivel de 59%.</p> <p>Raportarea numărului consultărilor publice pentru care au fost publicate anumite rezultate la numărul de decizii adoptate, reflectă o rată medie de 74%, în condițiile în care pentru unele acte au avut loc consultări publice repetate, iar pentru unele nu au fost desfășurate nici o consultare.</p> <p>Pe parcursul anului 2022, autoritățile din subordinea Guvernului au recepționat circa 2054 recomandări asupra proiectelor de acte normative elaborate.</p> <p>Rata medie a examinării și acceptării propunerilor parvenite în cadrul consultărilor publice a constituit în anul de referință circa 57,1%.</p> <p>În perioada de raportare, proiectele de Hotărâri ale Guvernului au fost consultate public la nivel de 78%, proiectele de legi – 72% și proiectele decretelor Președintelui RM – 50%.</p> |

|                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-----------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                   | <p>Pe parcursul anului 2022 au fost organizate în jur de 335 de dezbateri publice, cu participarea a circa 1167 actori interesați, și circa 968 de participanți s-au întrunit în 146 grupuri de lucru.</p> <p>Unele probleme ce țin de transparența în procesul decizional au fost menționate inclusiv în raportul Transparency International<sup>12</sup> privind implementarea Planului de acțiuni pentru guvernare deschisă (PAGD) pentru 2019-2020.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Descrierea angajamentului:</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| a) ce presupune angajamentul      | <p>La 28 iunie 2023 prin Hotărârea Guvernului nr. 435/2023 a fost aprobat Regulamentul de organizare a activității platformei consultative permanente a autorității publice.</p> <p>În fapt, platformele consultative permanente în cadrul autorităților publice centrale urmează să fie acel spațiu de dialog unde vor fi discutate proiectele de decizii/actele normative și documentele de politici cu impact de interes public, și la care vor putea participa reprezentanți ai societății civile, mediului academic, partenerilor sociali și altor părți interesate. Contribuțiile părților interesate, consultate în cadrul platformelor, se vor regăsi în Sinteza obiecțiilor și propunerilor ce face parte din dosarul actului normativ transmis spre aprobare Guvernului.</p> <p>Prin organizarea corectă a activității platformelor consultative ale APC se va reuși îmbunătățirea transparenței, responsabilității și participării societății civile în procesul decizional</p> <p>Realizarea unui complex de acțiuni, de la evaluarea necesităților la monitorizarea implementării celor mai bune și eficiente mecanisme, procedee și practici de asigurare a transparenței în procesul decizional.</p> <p>Asigurarea funcționării eficiente a Platformelor consultative permanente din cadrul autorităților publice centrale de specialitate, conform HG nr. 435/2023.</p> |

<sup>12</sup> Guvernarea deschisă în Republica Moldova: probleme pe ordinea de zi [https://www.transparency.md/wp-content/uploads/2021/05/TI\\_Moldova\\_Monitorizarea\\_implementarii\\_Planului\\_de\\_Actiuni\\_pe\\_Guvernare\\_Deschisa\\_2019-2020.pdf](https://www.transparency.md/wp-content/uploads/2021/05/TI_Moldova_Monitorizarea_implementarii_Planului_de_Actiuni_pe_Guvernare_Deschisa_2019-2020.pdf)

|                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
|                                                                                                     | <p>Astfel, se propun intervenții coordonate pe următoarele dimensiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- evaluarea cadrului normativ și a instrumentelor existente de participare a societății civile la procesul decizional al autorităților de diferit nivel;</li> <li>- asigurarea activității platformelor consultative permanente ale APC prin care se va realiza dialogul dintre instituțiile publice și societatea civilă și participare a cetățenilor în actul de guvernare;</li> <li>- asigurarea examinării opiniilor societății civile la proiectele de decizii și publicarea rezultatelor consultărilor;</li> <li>- respectarea de către autorități a tuturor etapelor de transparență în procesul decizional.</li> </ul> |                 |
| b) care sunt rezultatele urmărite                                                                   | <p>Rata publicării anunțurilor de inițiere a actelor normative – 90%</p> <p>Rata de consultare publică a proiectelor actelor normative – 90%</p> <p>Publicarea rezultatelor consultărilor publice (sinteza propunerilor și obiecțiilor la proiectul de decizie) – 100%</p> <p>Ponderea comentariilor și propunerilor recepționate prin intermediul portalului particip.gov.md în numărul total de accesări – 20% (de la 0,7% actualmente)</p> <p>Rata de răspuns la comentariile de pe particip.gov.md – nu mai puțin de 90%.</p> <p>Funcționarea platformelor consultative permanente în toate ministerele.</p>                                                                                                                                 |                 |
| c) obiectivul major                                                                                 | <p>Asigurarea, la toate etapele procesului decizional, a informării societății, a dialogului cu reprezentanții acesteia, a participării largi a părților interesate, precum și a responsabilității și încrederii reciproce în acest parteneriat.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                 |
| Activități măsurabile                                                                               | Responsabil<br>AP/Partener                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Durata acțiunii |
| 1. Efectuarea studiului de evaluare a cadrului normativ privind transparența în procesul decizional | CS/Partenerii de dezvoltare                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 2024            |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                      |           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|-----------|
| 2. Evaluarea eficienței soluțiilor digitale existente, a instrumentelor, mecanismelor și a platformelor de consultare publică.                                                                                                                                                                                                                     | CS/Partenerii de dezvoltare          | 2024      |
| 3. Modificarea cadrului normativ existent privind transparența în procesul decizional, urmare a evaluărilor efectuate                                                                                                                                                                                                                              | CS                                   | 2025      |
| 4. Activități de promovare și sporire a atractivității și nivelului de utilizare de către APC, APL și societatea civilă a platformei on-line de consultare publică <a href="http://particip.gov.md">particip.gov.md</a> .                                                                                                                          | CS/CALM/OSC/Partenerii de dezvoltare | 2024-2025 |
| 5. Dezvoltarea funcționalului platformei on-line de consultare publică <a href="http://particip.gov.md">particip.gov.md</a> , conform necesităților identificate (asigurarea integrării tuturor etapelor de legiferare a actelor, precum și a aspectelor specifice asigurării transparenței, consultării și monitorizării activității platformei). | CS/Partenerii de dezvoltare          | 2024      |
| 6. Cartografierea și organizarea activității platformelor consultative permanente în cadrul autorităților publice centrale conform prevederilor HG nr. 435/2023                                                                                                                                                                                    | APC/CS                               | 2023      |
| 7. Ateliere de lucru cu persoanele desemnate în cadrul APC pentru organizarea, monitorizarea și raportarea activității                                                                                                                                                                                                                             | CS/APC/Partenerii de dezvoltare/ OSC | 2023      |

|                                                                                                                                                                          |                            |           |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|-----------|
| platformelor consultative permanente ale autorităților                                                                                                                   |                            |           |
| 8. Instituirea și asigurarea activității unui mecanism permanent de dialog între autoritățile publice centrale privind funcționarea platformelor consultative permanente | CS/APC/Parteneri OSC       | 2023-2025 |
| 9. Elaborarea ghidului de asigurare a funcționalității platformelor consultative permanente                                                                              | CS/APC                     | 2023      |
| 10. Monitorizarea eficienței activității platformelor consultative permanente ale APC                                                                                    | CS/APC                     | 2023-2025 |
| 11. Ateliere de lucru cu APL privind transparența decizională și implicarea cetățenilor, în procesul de luare a deciziilor la nivel local                                | CALM/CS/Parteneri          | 2023-2024 |
| 12. Instruirea funcționarilor din cadrul APL privind guvernarea deschisă                                                                                                 | IDIS Viitorul              | 2024-2025 |
| Alte informații relevante                                                                                                                                                |                            |           |
| Bugetul angajamentului, pe surse de finanțare identificate                                                                                                               | În limita bugetului alocat |           |

|                                                                                                                           |                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Domeniul angajamentului: <b>Bugete deschise</b>                                                                           |                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Denumirea angajamentului: <b>OSC reziliente + Bugetare Responsabilă = Implementare accelerată a Acordului de Asociere</b> |                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Durata angajamentului: <b>2023-2025</b>                                                                                   |                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Instituția responsabilă:                                                                                                  |                    | Centrul Analitic Independent Expert-Grup<br>Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE)<br>AO Institutum Virtutes Civilis (IVC)<br>Fundatia „Friedrich-Ebert”                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Parteneri                                                                                                                 | Autorități publice | 15 Organizații ale societății civile, APL                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|                                                                                                                           | Societate civilă   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Descrierea problemei                                                                                                      |                    | <p>În perioada 2014-2022, dinamica relației între societatea civilă și autoritățile publice a fluctuat destul de mult. Au existat perioade în care a fost înregistrat un nivel acceptabil de colaborare și cooperare, dar, au fost și perioade cu retorică, pe alocuri agresivă, din partea actorilor politici asupra organizațiilor societății civile. În rezultat, reprezentanții societății civile au atras atenția asupra pericolului de îngrădire a activității organizațiilor societății civile, cum ar fi blocarea accesului la informații cu caracter public. Totodată, raportul ex-post de evaluare a Strategiei de dezvoltare a societății civile pentru perioada 2018-2020 a constatat faptul că progresele obținute au fost reduse pentru generarea unei societăți civile dinamice, durabile și sustenabile.</p> <p>Implicarea insuficientă a OSC rămâne o provocare semnificativă, atât la nivel național, dar în mod special la nivel local. Datele înregistrate în ultimii ani sunt neuniforme, nefiind observată o creștere sustenabilă a implicării OSC la elaborarea, implementarea și monitorizarea politicilor publice. Dacă în anul 2019 au fost înregistrate 1319 contribuții din partea sectorului asociativ (OSC, cetățeni, patronate și sindicate), atunci în 2021 indicatorul a scăzut la 603. Actualmente, nu sunt generate și analizate sistematic datele cu privire la nivelul de participare a societății civile la nivel local. Dar, nivelul general de transparență la nivel local este unui scăzut. De</p> |



|                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                     | <p>exemplu, conform datelor din Foaia de Parcurș a Uniunii Europene pentru angajamentul cu societatea civilă din Republica Moldova pentru perioada 2021-2027, în anul 2020, nivelul de transparență la nivel local a constituit aproximativ 38%.</p> <p>Astfel urmează să fie accelerat ritmul de implementare a acțiunilor care să contribuie la dezvoltarea unei societăți civile dinamice și inovatoare, atât la nivel național, cât și la nivel local.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Descrierea angajamentului:          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <p>a) ce presupune angajamentul</p> | <p>Pentru implementarea obiectivelor angajamentului, grupul țintă va fi reprezentat de 15 OSC-uri comunitare din 5 regiuni de dezvoltare ale țării: Nord, Centru, Sud, UTA Găgăuzia care vor beneficia de instruiți în vederea consolidării capacităților, și vor primi granturi pentru desfășurarea activităților de monitorizare a bugetelor și de advocacy. Astfel, estimativ, 45 de membri ai OSC-urilor vor fi instruiți pentru a obține expertiza necesară și a fi capabili să se implice constructiv în procesele bugetare: analiza bugetelor locale și de stat, monitorizarea planificării și execuției bugetare, concentrându-se în principal pe monitorizarea bugetelor în contextul implementării Acordului de Asociere, a Agendei.</p> <p>Grupul țintă îl va constitui cele trei platforme ale OSC-urilor: (i) Platforma Națională a Forumului Societății Civile din Parteneriatul Estic (ii) Platforma Societății Civile UE-Moldova” și (iii) Grupul Consultativ Intern UE-Moldova pentru Comerț și Dezvoltare Durabilă, care vor beneficia de instruire și de suport financiar. Este planificat ca aproximativ 75 de OSC-uri care sunt membri activi ai acestor platformelor, să beneficieze de instruire privind managementul și dezvoltarea organizațională, atragerea fondurilor, raportare financiară, advocacy și alte aspecte importante pentru dezvoltare sustenabilă a OSC-urilor.</p> |

|                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                 |
|-----------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
|                                   | Suportul financiar oferit sub formă de grant va fi orientat spre crearea unui secretariat comun al acestor trei platforme.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                 |
| b) care sunt rezultatele urmărite | <p>Îmbunătățirea capacităților, asigurarea rezilienței și sporirea participării OSC-urilor în procesul de monitorizare a bugetelor și realizare a funcției de advocacy, la nivel central și local, cu accent prioritar pe analiza bugetului în contextul implementării AA și al procesului de aderare a Republicii Moldova la UE.</p> <p>Fortificarea capacităților și creșterea gradului de implicare a membrilor celor 3 platforme ale societății civile, pentru a acționa consolidat și a susține implementarea AA și a condiționalităților aferente procesului de aderare a Republicii Moldova în UE.</p> <p>Monitorizarea procesului de planificare a bugetelor locale și a Bugetului de Stat, inclusiv a resurselor financiare primite de la partenerii de dezvoltare, cu un accent deosebit pe proiectele de infrastructură locală și regională, servicii sociale, servicii publice;</p> <p>Monitorizarea cheltuielilor din Bugetul de Stat pentru proiectele din: sectorul justiției și reforma anticorupție; politicile ocupare a forței de muncă; servicii sociale; eficiență energetică și energie regenerabilă; servicii publice; și drepturile omului, inclusiv egalitatea de gen.</p> <p>Participarea la activități de vizibilitate și advocacy la nivel local;</p> |                 |
| c) obiectivul major               | Creșterea și consolidarea capacităților organizațiilor societății civile pentru a susține implementarea condiționalităților aferente procesului de aderare a Republicii Moldova în UE și a agendei Acordului de Asociere, la nivel național și local.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                 |
| Activități măsurabile             | Responsabil                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Durata acțiunii |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                      | AP/Partenerii de dezvoltare                                                                                                                                            |           |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| 1. Dezvoltarea unui program de capacitate și, respectiv, instruirea OSC-urilor beneficiare a proiectului privind monitorizarea bugetului, în vederea sporirii implicării acestora în monitorizarea cheltuielilor bugetare și în activitățile de advocacy, la nivel central și local; | Centrul Analitic Independent Expert-Grup<br>Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE)<br>AO Institutum Virtutes Civilis (IVC)<br>Fundația „Friedrich-Ebert | 2023-2025 |
| 2. Realizarea evenimentelor de vizibilitate și advocacy privind monitorizarea bugetului la nivel local și central;                                                                                                                                                                   | Centrul Analitic Independent Expert-Grup<br>Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE)<br>AO Institutum Virtutes Civilis (IVC)<br>Fundația „Friedrich-Ebert | 2023-2025 |
| 3. Crearea unui secretariat comun pentru cele trei platforme ale OSC, care să asigure ca membrii platformele acționează consolidat în ceea ce privește implementarea agendei AA și de europenizare;                                                                                  | Centrul Analitic Independent Expert-Grup<br>Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE)<br>AO Institutum Virtutes Civilis (IVC)<br>Fundația „Friedrich-Ebert | 2023-2025 |
| 4. Instruirea membrilor celor 3 platforme ale OSC pe aspectele ce țin de consolidarea guvernantei și competențelor acestora în contextul implementării AA și agendei de europenizare;                                                                                                | Centrul Analitic Independent Expert-Grup<br>Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE)<br>AO Institutum Virtutes Civilis (IVC)<br>Fundația „Friedrich-Ebert | 2023-2025 |
| 5. Lansarea și desfășurarea unei campanii de vizibilitate și informare în rândul OSC-urilor                                                                                                                                                                                          | Centrul Analitic Independent Expert-Grup                                                                                                                               | 2023-2025 |

|                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                        |             |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| cu privire la importanța angajamentului civic în promovarea AA și agendei de europenizare;                                                                                                                 | Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE)<br>AO Institutum Virtutes Civilis (IVC)<br>Fundația „Friedrich-Ebert                                             |             |
| 6. Desfășurarea unei campanii de advocacy la nivel național și european, cu scopul de a informa publicul național și internațional despre progresul în realizarea reformelor de pe agenda de europenizare; | Centrul Analitic Independent Expert-Grup<br>Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE)<br>AO Institutum Virtutes Civilis (IVC)<br>Fundația „Friedrich-Ebert | 2023 - 2024 |
| 7. Elaborarea rapoartelor independente de monitorizare a cheltuielilor bugetare                                                                                                                            | Centrul Analitic Independent Expert-Grup<br>Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE)<br>AO Institutum Virtutes Civilis (IVC)<br>Fundația „Friedrich-Ebert | 2023 - 2024 |
| Alte informații relevante                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                        |             |
| Bugetul angajamentului, pe surse de finanțare identificate                                                                                                                                                 | 1,1 mil. Euro                                                                                                                                                          |             |

|                                                                                                                                                                             |                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Domeniul angajamentului: <b>Achiziții publice</b>                                                                                                                           |                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Denumirea angajamentului: <b>Asigurarea accesului la date deschise privind întreg ciclul unei achiziții publice, de la planificare la etapa de executare a contractului</b> |                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Durata angajamentului: <b>2023-2025</b>                                                                                                                                     |                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Instituția responsabilă:                                                                                                                                                    |                    | Ministerul Finanțelor                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Parteneri                                                                                                                                                                   | Autorități publice | CTIF; Agenția Achiziții Publice<br>IDIS „Viitorul”, AGER                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                             | Societate civilă   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Descrierea problemei                                                                                                                                                        |                    | <p>Pe parcursul ultimilor ani, transparența și accesul la date privind achizițiile publice au înregistrat progrese, în special datorită dezvoltării noului sistem de achiziții electronice MTender. Cu toate acestea, actualmente, nu toate datele privind achizițiile publice sunt accesibile publicului larg și societății civile pentru monitorizare și urmărirea manierei în care autoritățile cheltuie banii publici. Totodată, lipsa unor date deschise detaliate la toate etapele procesului de achiziție și, în mod special la etapa de implementare a contractelor, nu permite dezvoltarea unor politici publice bazate pe evidențe.</p> <p>Conform raportului MAPS de evaluare a sistemului de achiziții publice al Băncii Mondiale<sup>13</sup> una dintre principalele probleme constă în disponibilitatea limitată a datelor detaliate și fiabile care ar permite societății civile și autorităților competente să ia măsuri pentru a analiza modul în care se desfășoară achizițiile publice și, prin urmare, pentru a determina modalități de îmbunătățire a economiei, eficienței și eficacității procedurilor de achiziție.</p> <p>Actualmente, publicul are acces la date limitate privind etapa de contractare. Astfel, nu există date privind etapa de contractare, inclusiv facturile, plățile și date care ar permite evaluarea eficacității</p> |

<sup>13</sup> [MAPS-Moldova-assessment.pdf \(mapsinitiative.org\)](#)

|                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
|                                                                                                                                                          | <p>procesului de achiziție prin compararea valorii planificate cu cea contractată și valoarea efectiv achitată din bugetele publice. Sistemul electronic de achiziții nu este integral dezvoltat fapt ce nu permite accesarea datelor privind contractele de achiziții. Unicele date disponibile (valoarea contractului, părțile contractante, acordurile adiționale) privind contractele de achiziții sunt raportate de către autorități către Agenția Achiziții Publice care le procesează manual și le publică pe pagina web instituțională. Cu toate că în sistemul electronic de achiziții sunt disponibile o serie de date și documente în formate prelucrabile automat, nu toate sunt date utilizabile și reutilizabile.</p> |                 |
| Descrierea angajamentului:                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                 |
| a) ce presupune angajamentul                                                                                                                             | Evaluarea și/sau monitorizarea implementării acțiunilor de la Obiectivul 2 din planul privind implementarea Programului de dezvoltare a achizițiilor publice 2023-2026, în scopul asigurării deschiderii datelor deschise pentru întreg ciclu de achiziții.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                 |
| b) care sunt rezultatele urmărite                                                                                                                        | Asigurarea deschiderii datelor esențiale din procesul de achiziție publică, în special la etapa de executare a contractelor de achiziții fapt ce ar permite evaluarea eficacității utilizării banilor publici de către autoritățile contractante.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                 |
| c) obiectivul major                                                                                                                                      | Asigurarea accesului deschis al cetățenilor la date complete și actuale privind bunurile, serviciile și lucrările procurate prin sistemul de achiziții publice.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                 |
| Activități măsurabile                                                                                                                                    | Responsabil AP/Partener                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Durata acțiunii |
| 1. Asigurarea accesului public la date deschise privind achizițiile de valoare mică și includerea acestora în statisticile oficiale privind achizitiile. | Ministerul Finanțelor, Agenția Achiziții Publice                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 2023-2025       |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                    |           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|-----------|
| 2. Organizarea unor sesiuni de instruire pentru specialiștii în achiziții și membrii grupurilor de lucru din cadrul autorităților contractante privind necesitatea asigurării accesului deschis la datele privind achizițiile, publicarea și raportarea datelor privind achizițiile desfășurate și contractele executate. | Agenția Achiziții<br>Publice,<br>Societatea civilă<br>(IDIS, AGER) | 2023-2025 |
| Alte informații relevante                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                    |           |
| Bugetul angajamentului, pe surse de finanțare identificate                                                                                                                                                                                                                                                                | În limita bugetului alocat                                         |           |

|                                                                                   |                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-----------------------------------------------------------------------------------|--------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Domeniul angajamentului: <b>Instituții guvernamentale deschise</b>                |                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Denumirea angajamentului: <b>Politici corecționale bazate pe evidențe și date</b> |                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Durata angajamentului: <b>2024-2025</b>                                           |                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Instituția responsabilă:                                                          |                    | <b>Ministerul Justiției</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Parteneri                                                                         | Autorități publice | Ministerul Afacerilor Interne<br>Biroul Național de Statistica<br>Agenția de Guvernare Electronică                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|                                                                                   | Societate civilă   | A.O. Promo-LEX,<br>Asociația pentru Justiției Penală Participativă (AJPP)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                   | Parteneri externi  | PNUD Moldova<br>Secția INL a Ambasadei SUA în Moldova                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Descrierea problemei:                                                             |                    | <p>Scopul serviciilor corecționale este garantarea siguranței societății prin reabilitarea și reintegrarea socială a condamnaților. Acest scop poate fi atins doar dacă intervenția statului este eficientă, iar persoanele condamnate învață să fie capabile să ducă un mod de viață independent și cinstit, respectând legea<sup>14</sup>. Atât sistemul penitenciar, cât și sistemul de probațiune lucrează cu persoane ce prezintă variate riscuri, iar intervențiile trebuie să fie de cele mai multe ori prompte și individualizate.</p> <p>În prezent Administrația Națională a Penitenciarelor (ANP), subordonată Ministerului Justiției (MJ) operează cu Registrul persoanelor reținute, arestate și condamnate (SIA RPRAC) importat din Estonia în 2008, instituționalizat în 2013. Acesta reprezintă o bază de date cu dosarele electronice ale deținuților. La moment, datele primare sunt colectate manual, de către angajat/angajați din instituția penitenciară, având la bază documente pe hârtie emise de către instituțiile de stat din domeniul justiției. Ponderea de ocupare a timpului pentru această activitate este de cel puțin 30% din activitatea serviciului de ramură. La nivelul unui</p> |

<sup>14</sup> Ansamblul de reguli minime ale ONU pentru tratamentul deținuților adoptate prin Rezoluția Adunării Generale din 17 decembrie 2015 (Regulile Nelson Mandela), Regula 4.1



|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>penitenciar, circa 43% din efortul angajaților este dedicat raportării și documentării proceselor. Într-o instituție operează 132 Registre pe hârtie ce conțin informații care trebuie introduse și în baza de date. Un proces simplu cum ar fi acordarea unei convorbiri telefonice presupune contrasemnarea cererii persoanei condamnate de către cel puțin 4 servicii (doar în penitenciarul Rusca săptămânal se aplica pentru 1000 semnături pentru asigurarea unui drept garantat de lege)<sup>15</sup>. După 10 ani de funcționare, sistemul informațional RPRAC necesită actualizare/înlocuire.</p> <p>Inspectoratul Național de Probațiune (INP) nu dispune de un sistem informațional propriu. Procesele, fluxul documentelor și gestiunea dosarelor se realizează pe hârtie. Consilierii de probațiune introduc date despre subiecții probațiunii în sistemul informațional "Casper" care aparține Ministerului Afacerilor Interne. Sugestiile INP cu privire la crearea unor filtre sau funcții noi, pentru a permite generarea datelor statistice nu au fost până în prezent realizate. INP cu un efectiv-limită de 325 angajați gestionează la zi un număr de circa 9-10 mii subiecți. La moment schimbul de acte cu Instanțele Judecătorești, se efectuează prin intermediul serviciului poștal. Doar Biroul de Probațiune Chișinău în care activează 45 angajați (stoc dosare la zi aproximativ 1600), a gestionat în anul 2022 peste 10 825 documente de intrare și 11 937 documente de ieșire. În lipsa unui sistem informațional sau a unor instrumente digitale de lucru, este dificil de ridicat calitatea serviciilor prestate de probațiune. Evidența și supravegherea persoanelor condamnate prevalează în detrimentul intervențiilor de resocializare.</p> |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

<sup>15</sup> Analiza Funcțională și Evaluarea Proceselor în Penitenciarul Rusca, Vilcu N., Burciu N., 2017.

| Descrierea angajamentului:        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-----------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| a) ce presupune angajamentul      | <p>Recunoscând importanța transformării digitale pentru asigurarea unui management eficace, sigur și transparent în sistemele corecționale, angajamentul presupune crearea pre-condițiilor favorabile pentru introducerea unui sistem electronic de gestionare a dosarelor condamnaților (Ofender Management System) pentru penitenciare și probațiune. Gestionarea electronică a dosarelor condamnaților poate contribui la:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>(a) Respectarea drepturilor omului, prevenirea abuzurilor;</li> <li>(b) Eficientizarea managementului resurselor și a vitezei de procesare a documentelor;</li> <li>(c) Creșterea încrederii cetățenilor în justiție prin faptul că sistemele corecționale vor fi mai transparente și responsabile (accountable).</li> </ul> <p>Astfel acțiunile din prezentul angajament se pliază pe un proiect implementat de către PNUD cu finanțare din partea INL pentru perioada 2024-2026.</p> <p>Obiectul de administrare eficientă și modernă a sectorului justiției este ancorat în Strategia privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia, aprobat prin legea nr. 211/2021.</p> |
| b) care sunt rezultatele urmărite | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Nivelul digitalizării în justiție crește de la scorul 1 până la scorul 2, conform estimărilor Băncii Mondiale<sup>16</sup>.</li> <li>2. Reducerea timpului dedicat introducerii de date primare în penitenciare de la 30% la 20% până la finele anului 2025.</li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

<sup>16</sup> Pe o scară de la 0 (procesare manuală) la 5 (analize predictive și inteligență artificială), digitalizarea în sectorul justiției este estimată la nivelul 1 (grad scăzut de digitalizare), conform estimărilor experților Băncii Mondiale, 2023 (digital Justice Assessment, phase 1 analysis of AS IS).

|                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
|                                                                                                                                                                  | <p>3. Numărul registrelor pe hârtie în penitenciare redus în jumătate până la finele anului 2025.</p> <p>4. Raport de analiză și reinginerie a proceselor în probațiune până la finele 2025.</p> <p>5. Plan de monitorizare și evaluare a performanțelor în sistemul corecțional aprobat.</p> |                 |
| c) obiectivul major                                                                                                                                              | Transformarea digitală a sistemelor corecționale pentru o guvernare mai bună a acestor instituții și respectarea drepturilor omului.                                                                                                                                                          |                 |
| Activități măsurabile                                                                                                                                            | Responsabil AP/Partener                                                                                                                                                                                                                                                                       | Durata acțiunii |
| 1. Cartografierea registrelor, identificarea celor care trebuie abrogate cu informație care se dublează.                                                         | MJ, ANP și INP în parteneriat cu Promo-lex (pe dimensiunea prevenii torturii)                                                                                                                                                                                                                 | 2024            |
| 2. Cartografierea proceselor în ANP și INP, prioritizarea celor care pot automatizate.                                                                           | MJ, ANP și INP în parteneriat cu AJPP (pentru probațiune)                                                                                                                                                                                                                                     | 2024            |
| 3. Definirea indicatorilor de rezultat pentru evaluarea performanțelor în penitenciare și probațiune.                                                            | MJ, ANP și INP în parteneriat cu BNS                                                                                                                                                                                                                                                          | 2024            |
| 4. Definirea informației ce trebuie să fie interoperabilă cu poliția, procuratura, instanțele.                                                                   | MJ cu entitățile subordonate: ANP, INP AAIJ ARIJ în parteneriat cu MAI, PG ș.a.                                                                                                                                                                                                               | 2024            |
| 5. Conceptualizarea unui mecanism de raportare automatizată către procuratură a cazurilor de violență, leziuni, tentative de suicid, cazuri de decese și suicid. | MJ și ANP în parteneriat cu PG și Promo-LEX.                                                                                                                                                                                                                                                  | 2024            |
| 6. Evaluarea proceselor de lucru în probațiune și elaborarea unui raport de analiză business.                                                                    | MJ și INP în parteneriat cu AJPP                                                                                                                                                                                                                                                              | 2024            |
| Alte informații relevante                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                 |
| Bugetul angajamentului, pe surse de finanțare identificate                                                                                                       | 245 mii dolari SUA                                                                                                                                                                                                                                                                            |                 |